

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการวางแผนการดำเนินชีวิตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
มหาวิทยาลัยชินวัตร จังหวัดปทุมธานี
Factors Affecting Living Planning of Undergraduate Students
Shinawatra University Pathumthani Province

อติพร เกิดเรือง | Atiporn Gerduang¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการวางแผนการดำเนินชีวิตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยชินวัตร จังหวัดปทุมธานี กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 จำนวน 178 คน เป็นนักศึกษาชาย จำนวน 32 คน และนักศึกษาหญิง จำนวน 146 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ แบบสอบถามการวางแผนการดำเนินชีวิตของนักศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ผลการศึกษาพบว่าตัวแปรที่ส่งผลต่อการวางแผนการดำเนินชีวิตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยชินวัตร จังหวัดปทุมธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 3 ตัวแปร โดยเรียงลำดับจากตัวแปรที่ส่งผลมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต (X17) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับบิดามารดา (X18) อาชีพของผู้ปกครอง รับจ้าง (X12) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งตัวแปรทั้ง 3 ตัวแปรนี้ สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการวางแผนการดำเนินชีวิตของนักศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการวางแผนการดำเนินชีวิตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยชินวัตร จังหวัดปทุมธานี ได้ร้อยละ 39 สามารถเขียนสมการพยากรณ์การวางแผนการดำเนินชีวิตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยชินวัตร จังหวัดปทุมธานี ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังนี้ สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ $\hat{Y} = 24.880 + 1.185 X_{17} + .285 X_{18} - 2.745 X_{12}$ และสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน $Z = .456 X_{17} + .238 X_{18} - .135 X_{12}$

คำสำคัญ: แผนการดำเนินชีวิต, ครอบครัว, สิ่งแวดล้อม

¹รองศาสตราจารย์ สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สถาบันรัฐประศาสนศาสตร์และธรรมาภิบาล มหาวิทยาลัยชินวัตร

Abstract

The purposes of this research was to study variables related to life planning of undergraduate students at Shinawatra University, Pathumthani Province. The samples were 178 undergraduate students; 32 Males and 146 Females. The instruments were the variables related to the life planning of questionnaires. The data was analyzed by the Pearson Product Moment Correlation Coefficient and Stepwise Multiple Regression Analysis. The results were as follows: There were 3 variables significantly affecting the life planning of undergraduate students at .01 level. The variables affecting the life planning from the most to the least were further expectation (X17), interpersonal relationship between student and parent (X18), parent's occupations (X12), respectively. They could predict the life planning of undergraduate students about the percentage of 39. The predicted equation of the life planning of undergraduate students to around a were as follows in term of raw score were; $= 24.880 + 1.185 X17 + .285 X18 - 2.745 X12$ and in term of standard score were; $Z = .456 X17 + .238 X18 - .135 X12$

Keywords: Life planning, Family, Environment, Undergraduate

บทนำ

ในทศวรรษที่ผ่านมาประเทศไทยได้ก้าวไปสู่การเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นพลวัตรที่ส่งผลให้เกิดความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ วัฒนธรรม การเมืองการปกครอง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวมีทั้งเป็นไปในทิศทางที่ดีและในทิศทางที่จะต้องได้รับการแก้ไขและพัฒนา ขณะนี้การศึกษานับเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ หากประเทศใดที่มีประชากรได้รับการศึกษาสูงและทั่วถึง ประเทศนั้นก็จะมีประสบความสำเร็จในการพัฒนาโดยง่าย ทั้งนี้การพัฒนาประเทศไม่ว่าด้านใดต้องอาศัยกำลังคน ซึ่งถือว่าเป็นทรัพยากรที่สำคัญยิ่ง ดังนั้นคนจึงเป็นทรัพยากรที่ต้องพัฒนาเป็นอันดับแรก โดยเน้นให้คนเป็นจุดมุ่งหมายหลักของการพัฒนา เป็นสังคมที่มีความสุข มีความเมตตากรุณา มีหลักธรรมของศาสนา เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ ดังที่ทองอาจ นัยพัฒน์ (2558) กล่าวถึงนักศึกษาในศตวรรษที่ 21 ต้องมีทักษะที่จำเป็นตามกรอบแนวคิด ACT21S ได้แก่วิถีแห่งการคิด (Ways of Thinking) วิถีแห่งการทำงาน (Ways of Working) เครื่องมือสำหรับการทำงาน (Tools for Working) และการดำเนินชีวิตในโลก (Living in the World) ซึ่งการศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาประเทศ องค์การที่ต้องเข้ามาทำหน้าที่ในการให้การศึกษาตามเป้าประสงค์ก็คือ สถาบันการศึกษา ซึ่งเป็นสถานที่ที่ให้การศึกษากับเยาวชนของชาติ สถาบันการศึกษาในปัจจุบันมีความหมายกว้างกว่าที่เคยนิยามกันมาว่า เป็นสถานที่ที่ครูและนักเรียนมาพบกัน และครูทำหน้าที่ให้การศึกษากับนักเรียนเท่านั้น แต่ยังมีความหมายครอบคลุมถึงองค์ประกอบสำคัญต่าง ๆ มากมายที่สำคัญได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน บรรยากาศในโรงเรียน หลักสูตร การจัดสภาพการเรียนการสอน เพื่อช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน ไม่มุ่งเฉพาะแต่การพัฒนาในด้านความรู้และสติปัญญาเพียงด้านเดียวเท่านั้น

การวางแผนการดำเนินชีวิตเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับมนุษย์ที่ปรารถนาให้อนาคตของตนเองมีความเป็นอยู่ดีขึ้น ทั้งยังช่วยให้กระบวนการตัดสินใจดีขึ้น ถ้าบุคคลดำเนินชีวิตอย่างมีระบบแล้วย่อมส่งผลดีให้กับตนเองและสังคม ทราบศักยภาพของตนเองและปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ อันจะเป็นผลต่อการจัดระบบการดำเนินชีวิตของตนเองให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ความรู้ความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับกระบวนการจัดการในชีวิตประจำวัน อาจช่วยให้เราบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้อย่างราบรื่นสวยงามเพราะกิจกรรมใด ๆ ในวิถีชีวิตก็ตาม หากเราได้กระทำไปโดยมีการศึกษาวางแผนคาดการณ์ไว้ล่วงหน้าอย่างดีจะช่วยให้การตัดสินใจดีขึ้น ผู้ที่ได้วางแผนให้กับชีวิตตนเอง

จะสามารถมีชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุขและเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว (สุภัทรา วังชากร, 2541) บุคคลที่ประสบความสำเร็จในชีวิต ส่วนใหญ่ดำรงชีวิตด้วยการวางแผนเพราะสิ่งที่ทุกคนได้กระทำลงไปในปัจจุบันล้วนมีผลต่ออนาคตของชีวิตเขาโดยทั้งสิ้น หน้าที่ในการเตรียมศักยภาพเตรียมคนให้สามารถประกอบอาชีพได้ตลอดชีวิต จะทำให้ทักษะแห่งการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน (สุรินทร์ พิศสุวรรณ, 2555) จากการที่ผู้วิจัยได้ปฏิบัติงานเป็นอาจารย์สอนอยู่ที่มหาวิทยาลัยชินวัตร จังหวัดปทุมธานี เป็นเวลา 6 ปี ได้สังเกตเห็นนักศึกษาบางส่วนมีการดำเนินชีวิต โดยขาดความกระตือรือร้นในการเรียนและขาดแคลนทุนทรัพย์ในการศึกษา ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงได้สำรวจปัญหาเบื้องต้น เมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ.2561 โดยแจกแบบสอบถามให้กับนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยชินวัตร จังหวัดปทุมธานี จำนวน 80 คน โดยใช้แบบสอบถามปลายเปิด จำนวน 2 ข้อ ดังนี้

คำถามข้อที่ 1 “ขณะนี้ นักศึกษาคิดว่าตนเองมีปัญหาเกี่ยวกับการวางแผนการดำเนินชีวิตอย่างไร” พบว่า นักศึกษาไม่สามารถวางแผนการดำเนินชีวิตได้อย่างเต็มที่เนื่องจากไม่มีเงินทุนในการศึกษาเล่าเรียนต้องกู้ยืมเงินทุนเพื่อการศึกษา ไม่มีเงินเก็บสำรองในการใช้จ่าย ค่าหนังสือ ค่าหอพัก ค่าพาหนะ ปัญหาการวางแผนชีวิตครอบครัว และชีวิตคู่ จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 75 ปัญหาเกรดเฉลี่ยสะสมต่ำจึงทำให้โอกาสในการศึกษาต่อยาก ปัญหาเรื่องทุนในการศึกษาต่อ จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 15 ปัญหาการหางานทำเมื่อจบการศึกษา ปัญหาการไม่ได้รับการยอมรับเพราะจบจากสถาบันเอกชน จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 10

คำถามข้อที่ 2 “จากคำตอบข้อที่ 1 ท่านคิดว่าปัญหานั้นเกิดจากสาเหตุใดบ้าง” สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหา ได้แก่ ปัญหาฐานะทางบ้านไม่ค่อยดีไม่มีเงินส่งให้เรียน จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 67.5 ปัญหาการไม่ตั้งใจเรียน ทำให้เกรดเฉลี่ยสะสมน้อย การศึกษาต่อต้องใช้เงินทุนสูง จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 16.25 ปัญหาการแข่งขันด้านการประกอบอาชีพสูงหลังจากจบการศึกษา สถาบันที่ศึกษาเป็นสถาบันเอกชน และเป็นสถาบันที่เปิดใหม่ ยังไม่เป็นที่รู้จักและยอมรับ จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 10 ขาดการปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศ ครอบครัวแตกแยก จึงไม่มีตัวอย่างที่ดี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 6.25

จากการสำรวจปัญหาเบื้องต้น แสดงให้เห็นว่านักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยชินวัตร จังหวัดปทุมธานี มีปัญหาในการวางแผนการดำเนินชีวิต ดังที่ Koontz and O'Donnell (1976) ได้อธิบายว่า การวางแผนเป็นเรื่องของการกำหนดความต้องการ การกระทำหรือปฏิบัติและผลของการกระทำในอนาคต โดยใช้หลักวิชาการ เหตุผล รวมทั้งตัวเลข ข้อมูล จึงทำให้ทราบว่าควรจะทำอย่างไร ที่ไหน เมื่อไร กับใครและเพื่ออะไรอย่างแน่ชัด ซึ่งเป็นแนวทางที่จะนำไปสู่การทำงานที่ถูกต้องอย่างไรผล ดังนั้น นักวิชาการและนักบริหารมักจะกล่าวว่า ถ้าปราศจากการวางแผนแล้ว การตัดสินใจและการกระทำมักจะจะเป็นไปตามยถากรรม ซึ่ง Walker, S.N., Kerr, M.J., Pender, N. J. & Sechrist, K.R. (1990) ระบุว่าวิถีทางดำเนินชีวิตว่าเป็นหนทางของการดำเนินชีวิตหรือวิถีทางชีวิตที่บุคคลประพฤติปฏิบัติในกิจวัตรประจำวัน ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการวางแผนการดำเนินชีวิตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยชินวัตร จังหวัดปทุมธานีเนื่องจากเห็นว่านักศึกษาจะต้องเริ่มวางแผนการดำเนินชีวิตในช่วงวัยที่กำลังศึกษาอยู่นี้

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการวางแผนการดำเนินชีวิตของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยชินวัตร จังหวัดปทุมธานี

ขอบเขตของการศึกษา

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยชินวัตร จังหวัดปทุมธานี จำนวน 537 คน เป็นชาย 97 คน และหญิง 440 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยชินวัตร จังหวัดปทุมธานี จำนวน 178 เป็นชาย 32 คน และหญิง 146 คน ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ซึ่งกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จรูปเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 หน้า 608) ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) จากประชากรโดยใช้ชั้นปีและเพศเป็นชั้น (Strata) โดยมีขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้

2.1. นักศึกษาคณะระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยชินวัตร จังหวัดปทุมธานี ปีการศึกษา 2561 จำนวน 4 ชั้นปี ได้แก่ ชั้นปีที่ 1 จำนวน 158 คนชั้นปีที่ 2 จำนวน 200 คน ชั้นปีที่ 3 จำนวน 154 คน ชั้นปีที่ 4 จำนวน 25 คน รวม จำนวน 537 คน

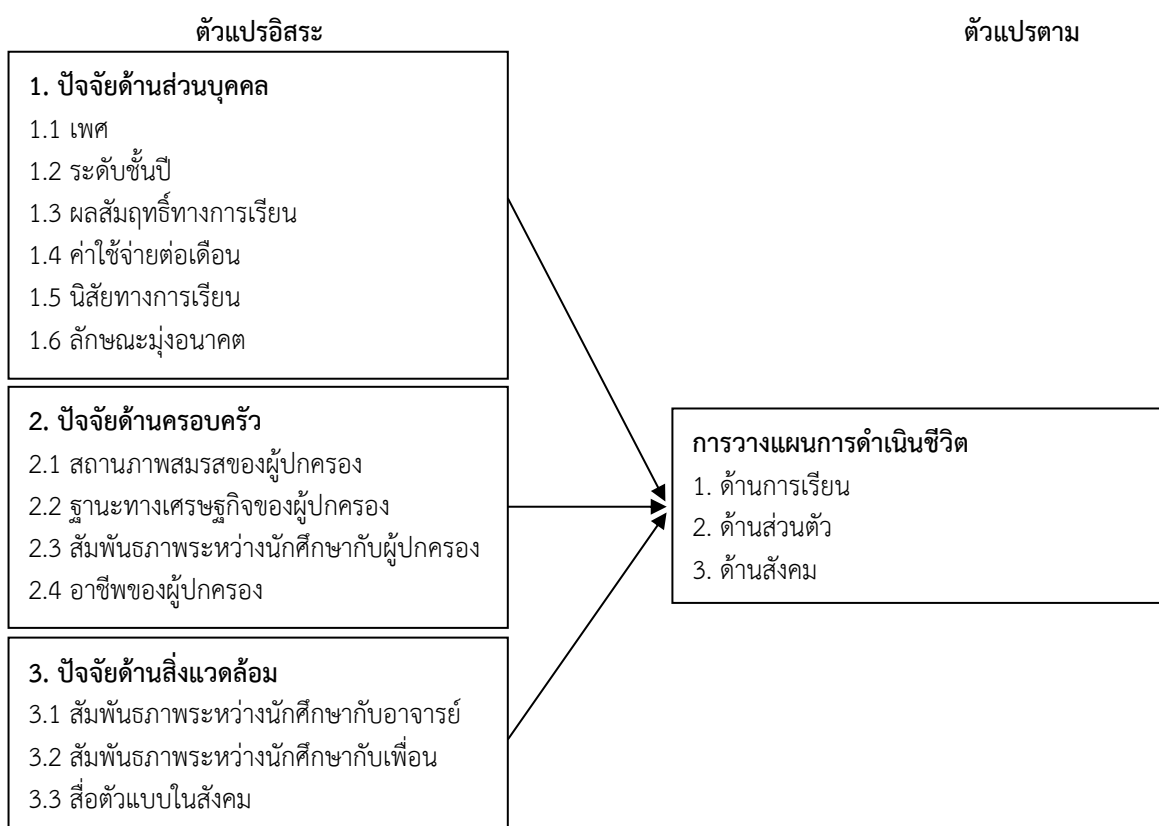
2.2. ประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างได้ 178 คน ที่ความเชื่อมั่นร้อยละ 95 จึงได้สัดส่วนประชากรต่อกลุ่มตัวอย่าง เท่ากับ 3:1 เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยชินวัตร จังหวัดปทุมธานี ปีการศึกษา 2561 จำแนกตามชั้นปี

3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

3.1. ตัวแปรอิสระ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม

3.2. ตัวแปรตาม ได้แก่ การวางแผนการดำเนินชีวิต

กรอบแนวคิดในการวิจัย



ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. การวางแผนการดำเนินชีวิต

Kast and Rosenzweig (1985) อธิบายไว้ว่า การวางแผนการดำเนินชีวิต คือกระบวนการของการพิจารณาตัดสินใจล่วงหน้าว่าจะทำอะไร อย่างไรให้มีการเลือกวัตถุประสงค์นโยบายโครงการและวิธีปฏิบัติเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์นั้นส่วน Koontz and O'Donnell (1976) อธิบายว่า การวางแผนคือการตัดสินใจล่วงหน้าว่าจะทำอะไร ทำอย่างไร ทำเมื่อไร และใครเป็นผู้กระทำการวางแผนเป็นสะพานเชื่อมช่องว่างจากปัจจุบันไปสู่อนาคตตามที่ต้องการ และทำให้สิ่งต่างเกิดขึ้นตามความต้องการ ถึงแม้ว่าเหตุการณ์ในอนาคตเป็นสิ่งที่ยากต่อการคาดหมาย แต่ก็ดีกว่าจะปล่อยให้เกิดขึ้นตามยถากรรม ดังที่รีชเนิกร วงศ์จันทร์(2555) พบว่า นักศึกษาที่เรียนวิชาการเงินส่วนบุคคลมีคะแนนเฉลี่ยความตระหนักในการวางแผนการเงินส่วนบุคคลและพฤติกรรมในการบริหารการเงินปัจจุบันก่อนและหลังเรียนวิชาการเงินส่วนบุคคลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทำให้นักศึกษามีความตระหนักในการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพิ่มขึ้นและมีพฤติกรรมในการบริหารการเงินในปัจจุบันดีขึ้น Eysenck, Arnold and Meili (1972) ได้อธิบายว่า แนวโน้มของบุคคลในการแสดงพฤติกรรมจนเป็นนิสัย และเป็นไปโดยอัตโนมัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อได้รับการฝึกฝนหรือประสบการณ์นิสัยในการเรียน จึงเป็นพฤติกรรมทางด้านการเรียนที่บุคคลมีความพึงพอใจ และปฏิบัติเป็นประจำ โดยที่พฤติกรรมนั้นอาจมาจากทักษะในการเรียนและเทคนิคในการเรียน ทั้งนี้ Holtzman (1965) ได้กล่าวว่า นิสัยในการเรียน เป็นพฤติกรรมการเรียนที่แสดงออกอย่างสม่ำเสมอ จึงกล่าวได้ว่า นิสัยในการเรียน จัดเป็นพฤติกรรมที่ประพฤติปฏิบัติจนเป็นประจำในทางการเรียนและเป็นพฤติกรรมที่แสดงถึงความพอใจ มุ่งมั่นที่จะศึกษาหาความรู้ให้บรรลุผลสำเร็จ โดยจะต้องมีลักษณะของความตั้งใจ มีการวางแผนการเรียน มีการจัดระบบการเรียน มีการแสวงหาความรู้และพัฒนาการเรียนให้ดีขึ้นเรื่อย ๆ โดยไม่ย่อท้อ ซึ่งการเรียนรู้นี้ในศตวรรษที่ 21 เห็นความสำคัญว่าเยาวชนจำเป็นต้องมีทักษะสำหรับการออกไปดำเนินชีวิต มีทักษะการเรียนรู้ และนวัตกรรม รวมทั้งทักษะชีวิตและอาชีพ (วิจารณ์ พานิช, 2554)

2. ปัจจัยส่วนตัว

Mischel (1974) อธิบายว่า พื้นฐานของบุคคลและลักษณะมุ่งอนาคตเป็นความสามารถในการคาดการณ์ไกลและเล็งเห็นความสำคัญของผลดีผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต มีความต้องการได้รับผลในอนาคตที่ดีกว่าหรือมากกว่าผลที่จะได้รับในปัจจุบัน จึงดำเนินการวางแผนเพื่อปฏิบัติต่อจากนั้นจะควบคุมตนเองให้ปฏิบัติเป็นขั้นเป็นตอนตามแผนที่วางไว้ เพื่อไปสู่เป้าหมายที่ต้องการในอนาคต ซึ่งการดำเนินการปฏิบัติตามแผนนี้เป็นระยะเวลานานกว่าจะบรรลุผลหรือจะต้องทำเป็นจำนวนหลายครั้ง ซึ่งเป็นการควบคุมตนเองให้ละเว้นการกระทำบางอย่างในระยะเวลานึงจนกระทั่งได้ผลตามต้องการ การที่นักศึกษาแต่ละคนจะมีความสามารถในการเผชิญปัญหาที่แตกต่างกัน การเรียนรู้ในการปรับตัว ทั้งนี้บุคคลที่มีความแข็งแกร่งในชีวิตสูงจะสามารถจัดการกับสถานการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (พัชรินทร์ นินทจันทร์, 2558)

3. ปัจจัยด้านครอบครัว

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2544) กล่าวว่า การพัฒนาคนให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข รวมทั้งพฤติกรรมเชิงจริยธรรมนั้น จะต้องเริ่มต้นพัฒนาที่จิตใจเป็นสำคัญโดยเฉพาะการปลูกฝังลักษณะพื้นฐานทางจิตใจ คิดดีมุ่งดี ใฝ่ดี นอกจากนี้ดังที่กาญจนา ศรีกาฬสินธุ์ (2544) กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงในสังคมปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก การติดต่อสื่อสารอย่างรวดเร็ว เช่น อินเทอร์เน็ต กระแสบริโภคนิยม ครอบครัวเป็นสิ่งสำคัญที่สุด การอย่าร้างหรือครอบครัวแตกแยก ส่งผลต่อการปรับตัวของนักศึกษา ดังที่ (Watson and Lindgren, 1973) ได้อธิบายว่าพ่อแม่ผู้ให้แรงงาน มีฐานะความเป็นอยู่ค่อนข้างต่ำจะเน้นให้ลูกเชื่อฟัง ใช้อำนาจบังคับตามคำสั่งและมีการทำโทษอย่างรุนแรงเมื่อเด็กทำผิด ในขณะที่พ่อแม่ชนชั้นกลางจะเน้นการอบรมลูกในเรื่องความเป็นอิสระ ความสามารถซึ่งตนเองได้ การมีเหตุผล และการมีทักษะทางสังคม

การสร้างสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครองจัดเป็นตัวแปรที่สำคัญ ในปัจจุบันความสัมพันธ์ของมนุษย์มีหลากหลายมากขึ้น ความสัมพันธ์ในครอบครัวถือเป็นความสัมพันธ์ที่สำคัญที่สุด เนื่องจากความสัมพันธ์ที่ดีมีความราบรื่นในครอบครัวเป็นส่วนช่วยให้ครอบครัวมีความมั่นคง เข้มแข็งและมีความสุขตลอดจนเป็นเครื่องป้องกันปัญหาต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นกับครอบครัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ (นวลณี ประเสริฐสุข, 2558: 738)

4. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม

Cogan (1995) ได้อธิบายว่า ความสัมพันธ์ที่เป็นมิตรระหว่างอาจารย์และนิสิต จะทำให้การเรียนรู้ของนิสิตดีขึ้นอย่างยิ่ง อาจารย์และนิสิตมีความสัมพันธ์กันมากเท่าใด นิสิตที่จะสามารถพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ให้สูงถึงขีดสุดได้มากเพียงนั้น และลักษณะความสัมพันธ์ของอาจารย์ และนิสิตจะมีอิทธิพลต่อความสนใจในวิชาที่เรียนของนิสิต นิสิตมีความศรัทธาในตัวอาจารย์ ซึ่งจะช่วยให้นิสิตมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน มองเห็นการเรียนเป็นงานประจำ กิจกรรมเป็นงานอดิเรก การมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนจะทำให้ผลการเรียนของนิสิตดีขึ้น และดังที่ Baskin (1968) ได้อธิบายว่า การปรับตัวเพื่อช่วยให้มีความรู้สึกเป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่นที่มีความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น และมีประสบการณ์ในการปะทะสังสรรค์ในสังคม

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าใช้แบบสอบถามตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนการดำเนินชีวิตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยชินวัตร จังหวัดปทุมธานี แบ่งออกเป็น ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ตอนที่ 2 เกี่ยวกับปัจจัยด้านครอบครัว และตอนที่ 3 เกี่ยวกับปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม

การหาคุณภาพเครื่องมือ

1. หาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) ของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้ตรวจสอบความเหมาะสมทั้งด้านเนื้อหา ข้อคำถาม และภาษาที่ใช้แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข ก่อนนำไปทดลองใช้ โดยคัดเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.06 ขึ้นไป

2. หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษา วิทยาลัยปทุมธานี จำนวน 40 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จากนั้นนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด และนำมาวิเคราะห์เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25% กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ โดยนำคะแนนที่ตรวจสอบแล้วทั้ง 40 คนมาเรียงลำดับจากสูงสุดไปต่ำสุด แล้วแยกแบบสอบถามของผู้ที่ได้คะแนนอยู่ในกลุ่มมาทดสอบนัยสำคัญทางสถิติโดยใช้ t-test และเลือกเฉพาะข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มาใช้เป็นแบบสอบถาม โดยมีข้อคำถามที่สามารถนำไปใช้ได้จำนวน 87 ข้อ

3. หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ได้เลือกไว้ในข้อ 2 มาหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.897

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปแจกนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 178 ฉบับ ได้คืนมาครบทุกฉบับ
2. ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ปรากฏว่าสมบูรณ์ทุกฉบับ จึงนำมาตรวจให้คะแนน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติ เพื่อทดสอบสมมติฐานต่อไป
3. วิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างตามตัวแปรที่ศึกษา โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านส่วนบุคคล ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อม กับการวางแผนการดำเนินชีวิตของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยชินวัตร จังหวัดปทุมธานี

5. วิเคราะห์ตัวแปรด้านส่วนบุคคล ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อการวางแผนการดำเนินชีวิต ของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยชินวัตร จังหวัดปทุมธานี

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. สถิติวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ การหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)
3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อมกับการวางแผนการดำเนินชีวิตของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยชินวัตร จังหวัดปทุมธานี โดยใช้หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)
4. วิเคราะห์ตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อการวางแผนการดำเนินชีวิตของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยชินวัตร จังหวัดปทุมธานี โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 จำนวนร้อยละของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยชินวัตร จังหวัดปทุมธานี โดยจำแนกตามเพศ ชั้นปีที่ศึกษา อาชีพของผู้ปกครอง สถานภาพสมรสของผู้ปกครอง พบว่า

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษามีดังนี้ เพศชายจำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 18 และเพศหญิงจำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 82 ชั้นปีที่ศึกษา พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 29.2 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 37.6 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 28.1 นักศึกษาชั้นปีที่ 4 จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 5.1 อาชีพของผู้ปกครอง พบว่า ข้าราชการ-รัฐวิสาหกิจ จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 7.3 ค่าขาย-ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 38.8 รับจ้าง จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 53.9 สถานภาพการสมรสของผู้ปกครอง พบว่า สถานภาพโสด จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 3.4 สถานภาพคู่ จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 79.2 สถานภาพหม้าย จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 17.4

ตอนที่ 2 การศึกษาสภาพการวางแผนการดำเนินชีวิตในด้านครอบครัวและสิ่งแวดล้อมของนักศึกษา พบว่า นักศึกษามีการวางแผนการดำเนินชีวิตอยู่ระดับมากทุกด้าน แยกเป็นรายด้านพบว่า ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.29$) รองลงมาคือ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับผู้ปกครอง ($\bar{x} = 3.86$) และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน ($\bar{x} = 3.42$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านส่วนตัว ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อมกับการวางแผนการดำเนินชีวิตของนักศึกษา พบว่า

ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการวางแผนการดำเนินชีวิตของนักศึกษา มี 5 ตัวแปร มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ อาชีพของผู้ปกครอง ค่าขาย-ธุรกิจส่วนตัว (X11) สถานภาพสมรสของผู้ปกครอง (X13) และ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต (X17) ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับบิดามารดา (X18) ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ (X19)

ตัวแปรที่ความสัมพันธ์ทางลบกับการวางแผนการดำเนินชีวิตของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 1 ตัวแปร ได้แก่ อาชีพของผู้ปกครอง (X12)

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เพื่อค้นหาตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์การวางแผนการดำเนินชีวิตของนักศึกษา โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis) พบว่า

ตัวแปรที่ส่งผลต่อการวางแผนการดำเนินชีวิตของนักศึกษา มี 3 ตัวแปรโดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต (X17) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับบิดามารดา (X18) อาชีพของผู้ปกครอง รับจ้าง (X12) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยทั้งสามตัวแปรสามารถพยากรณ์การวางแผนการดำเนินชีวิตของนักศึกษาได้ร้อยละ 39 จึงได้นำค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวพยากรณ์มาเขียนเป็นสมการได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ การวางแผนการดำเนินชีวิตของนักศึกษา โดยใช้คะแนนดิบ ได้แก่

$$\hat{Y} = 24.880 + 1.185 X_{17} + .285 X_{18} - 2.745 X_{12}$$

สมการพยากรณ์ การวางแผนการดำเนินชีวิตของนักศึกษา โดยใช้คะแนนมาตรฐาน ได้แก่

$$Z = .456 X_{17} + .238 X_{18} - .135 X_{12}$$

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

1. ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการวางแผนการดำเนินชีวิตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยชินวัตร จังหวัดปทุมธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 2 ตัวแปร ได้แก่ อาชีพของผู้ปกครอง ค้าขาย-ธุรกิจส่วนตัว (X11) สถานภาพสมรสของผู้ปกครองโสด (X13) และอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 3 ตัวแปร ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต (X17) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับบิดามารดา (X18) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ (X19) โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์คือ .158, .160, .571, .454 และ .278

2. ตัวแปรที่ความสัมพันธ์ทางลบกับการวางแผนการดำเนินชีวิตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยชินวัตร จังหวัดปทุมธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 1 ตัวแปร ได้แก่ อาชีพของผู้ปกครอง รับจ้าง (X12) โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์คือ -.160

3. ตัวแปรที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการวางแผนการดำเนินชีวิตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยชินวัตร จังหวัดปทุมธานีจำนวน 14 ตัวแปร ได้แก่ เพศชาย (X1) เพศหญิง (X2) ชั้นปีที่ 1 (X3) ชั้นปีที่ 2 (X4) ชั้นปีที่ 3 (X5) ชั้นปีที่ 4 (X6) เกรดเฉลี่ยสะสม (X7) เงินที่ได้รับในการใช้จ่าย (X8) รายได้ของผู้ปกครอง (X9) อาชีพของผู้ปกครอง รับราชการ-รัฐวิสาหกิจ (X10) สถานภาพสมรสของผู้ปกครองคู่ (X14) สถานภาพสมรสของผู้ปกครองหม้าย (X15) นิสัยทางการเรียน (X16) และสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน (X20)

4. ตัวแปรที่ส่งผลต่อการวางแผนการดำเนินชีวิตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยชินวัตร จังหวัดปทุมธานีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 3 ตัวแปร โดยเรียงลำดับจากตัวแปรที่ส่งผลมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต (X17) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับบิดามารดา (X18) อาชีพของผู้ปกครอง รับจ้าง (X12) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งตัวแปรทั้ง 3 ตัว 51 ตัวแปรนี้สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการวางแผนการดำเนินชีวิตของระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยชินวัตร จังหวัดปทุมธานีได้ร้อยละ 39

5. สมการพยากรณ์การวางแผนการดำเนินชีวิตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยชินวัตร จังหวัดปทุมธานี ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ดังนี้

5.1. สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 24.880 + 1.185 X_{17} + .285 X_{18} - 2.745 X_{12}$$

5.2. สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z = .456 X_{17} + .238 X_{18} - .135 X_{12}$$

อภิปรายผลการศึกษา

1. ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการวางแผนการดำเนินชีวิตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยชินวัตร จังหวัดปทุมธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 2 ตัวแปร ได้แก่ อาชีพของผู้ปกครอง ค่าขาย-ธุรกิจส่วนตัว (X_{11}) สถานภาพสมรสของผู้ปกครองโสด (X_{13}) และอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 3 ตัวแปร ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต (X_{17}) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับบิดามารดา (X_{18}) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์ (X_{19}) ซึ่งอภิปรายผลได้ดังนี้

1.1. อาชีพของผู้ปกครอง ค่าขาย-ธุรกิจส่วนตัว มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการวางแผนการดำเนินชีวิตของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่านักศึกษาที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพค้าขาย-ธุรกิจส่วนตัว มีการวางแผนการดำเนินชีวิตดี ทั้งนี้เพราะอาชีพค้าขาย-ธุรกิจส่วนตัวเป็นอาชีพที่มีความอิสระในการทำ จึงทำให้มีเวลาให้ครอบครัว ดูแลเอาใจใส่นักศึกษา สามารถให้ความรักความอบอุ่นกับนักศึกษาได้ดี ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรณาย บุนนาค (2550) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของบิดามารดา และภูมิลำเนาเดิมของนักศึกษาเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

1.2. สถานภาพสมรสของผู้ปกครองโสด มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการวางแผนการดำเนินชีวิตของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่านักศึกษาที่มีผู้ปกครองมีสถานภาพเป็นโสด มีการวางแผนการดำเนินชีวิตดี ทั้งนี้เพราะนักศึกษาที่มีผู้ปกครองมีสถานภาพโสดนั้น ประการหนึ่งผู้ปกครองที่โสดสามารถมีเวลาดูแลเอาใจใส่นักศึกษาได้ดี ทำให้เกิดสัมพันธภาพที่ดี ให้การดูแล เอาใจใส่นักศึกษา ส่งเสริมด้านการเรียน และสนับสนุนด้านทุนการศึกษาแก่นักศึกษา สรุปได้ว่า สถานภาพสมรสของผู้ปกครองโสด มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการวางแผนการดำเนินชีวิตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยชินวัตร จังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของศุภลักษณ์ พงษ์พิงศ์สิทธิ์ (2544: 5) กล่าวถึงสัมพันธภาพที่ดีในครอบครัวว่าบิดามารดาถือว่าเป็นสังคมหรือสิ่งแวดล้อมเบื้องต้นของเด็ก เป็นผู้ปูพื้นฐานทางอุปนิสัยบุคลิกต่าง ๆ ให้แก่บุตรรวมทั้งเป็นผู้ปูพื้นฐานด้านสุขภาพจิตให้แก่บุตรด้วย เพราะสัมพันธภาพที่ดีมีความรักต่อกัน ย่อมทำให้บิดามารดาทำหน้าที่ของตนเองอย่างแท้จริงใจและดีซึ้ง ทำให้เกิดความรัก ความอาทร ความผูกพันความเข้าใจ การยอมรับ การให้อภัย ให้สวัสดิการ ให้การตอบสนองในด้านต่าง ๆ แก่บุตร บุตรจึงเติบโตขึ้นด้วยความสมบูรณ์ มีความแข็งแรงทางจิตใจที่พร้อมจะก้าวไปในสังคม

1.3. ลักษณะมุ่งอนาคตมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการวางแผนการดำเนินชีวิตของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตดีมีการวางแผนการดำเนินชีวิตดี ทั้งนี้เพราะผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูง คือผู้ที่สามารถปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมกับ กาลเทศะและไม่ฝ่าฝืน กฎเกณฑ์ของศาสนาและกฎหมายนอกจากนี้ ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตยังเป็นผู้ที่มีจริยธรรมสูงด้วย ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของพรณี สมศักดิ์ (2549: 34) ศึกษาลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์จันทบุรี ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีลักษณะมุ่งอนาคตโดยรวมอยู่ในระดับสูงทั้งด้านการศึกษา ด้านการนำความรู้ไปประกอบอาชีพ ด้านการปฏิบัติตนในสังคม และด้านการสร้างครอบครัว

1.4. สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับบิดามารดา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการวางแผนการดำเนินชีวิตของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักศึกษาที่มีสัมพันธภาพดีกับบิดามารดา มีการวางแผนการดำเนินชีวิตดี ทั้งนี้เพราะถ้าบิดามารดาดูแลเอาใจใส่ ให้ความรักความอบอุ่นอย่างเพียงพออบรมเลี้ยงดูนักศึกษา ให้ความรัก ความสนใจ สร้างความอบอุ่นให้เกิดขึ้นในบ้านและเห็นความสำคัญของตัวนักศึกษา ใช้เหตุผลมากกว่าการใช้อารมณ์ จะทำให้นักศึกษาไม่เกิดปมด้อย แสดงพฤติกรรมออกมาได้อย่างเหมาะสม ไม่ทำตามแต่ใจตัวเอง กล่าวคือ มีความคิดริเริ่ม ถูกชักจูงยาก ก่อนตัดสินใจมีความคิดไตร่ตรองอย่างรอบคอบ และมีความรับผิดชอบ สรุปได้ว่า สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับบิดามารดา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการวางแผนการดำเนินชีวิตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยชินวัตร จังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของฝน แสงสิงแก้ว (2543:5) ที่ได้กล่าวถึงความสำคัญของสัมพันธภาพในครอบครัวไว้ด้วยว่า ความผูกพันรักใคร่ในครอบครัวเป็นรากฐานของความสุขแห่งชีวิต เป็นรากฐานของความเป็นปึกแผ่นของสังคมของบ้านเมืองของประเทศชาติบ้านเมือง และของโลกในที่สุดชีวิตสังคมย่อมตั้งต้นมาจากครอบครัว ถ้าครอบครัวแตกแยก หรือครอบครัวขาดความรักใคร่ต่อกัน ชีวิตในสังคมจะแตกแยกประดุจเงาตามตัว ครอบครัวที่เป็นสุข เป็นครอบครัวมีความอบอุ่นในครอบครัว และมีความเข้าใจระหว่างสมาชิกในครอบครัวดี จะช่วยส่งเสริมสุขภาพทั้งร่างกายและจิตใจของบุคคลในครอบครัว แต่ถ้าครอบครัวไม่สงบสุข ขาดความรัก ความอบอุ่นในครอบครัว จะส่งผลกระทบต่อพัฒนาการของบุคคลทั้งร่างกายและจิตใจตลอดจนหน้าที่การงานต่าง ๆ ที่ตามมาจะแปรปรวนไปในทางที่ไม่ดีด้วย

1.5. สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์กับการวางแผนการดำเนินชีวิตของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักศึกษาที่มีสัมพันธภาพที่ดีกับอาจารย์ มีการวางแผนชีวิตที่ดี ทั้งนี้เพราะความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์จะเป็นการเปิดโอกาสให้นักศึกษาซึมซับบุคลิกลักษณะ และทัศนคติในทางสร้างสรรค์ในตัวอาจารย์ ฉะนั้นนักศึกษาที่มีสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์ดี จึงมีความสามารถในการคิดแก้ปัญหา และการวางแผนการดำเนินชีวิตได้ดีกว่านักศึกษาที่มี สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์ไม่ดี ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Cogans (1975) ที่ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ พบว่า ความสัมพันธ์ที่เป็นมิตรระหว่างอาจารย์และนิสิต จะทำให้การเรียนของนิสิตดียิ่งขึ้น อาจารย์และนิสิตมีความสัมพันธ์กันมากเท่าใด นิสิตจะสามารถในการเรียนรู้สูงและถึงขีดสุดมากเท่านั้น สรุปได้ว่า สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการวางแผนการดำเนินชีวิตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยชินวัตร จังหวัดปทุมธานี และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ทศนา ทองภักดี (2551) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยกับบุคลิกภาพของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตรด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนิสิตมีความสัมพันธ์ทางบวกกับบุคลิกภาพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบุคลิกภาพของบุคคลนั้นจะเกิดขึ้นจากผลรวมของพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ทั้งทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม การมีประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยด้านการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนิสิตนั้นถือเป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการทางบุคลิกภาพของบุคคลให้แตกต่างกันไปตามประสบการณ์ที่ตนเองได้รับ

2. ตัวแปรที่ความสัมพันธ์ทางลบกับการวางแผนการดำเนินชีวิตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยชินวัตร จังหวัดปทุมธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 1 ตัวแปร ได้แก่ อาชีพของผู้ปกครอง รับจ้าง (X12) ซึ่งอภิปรายผลได้ดังนี้

อาชีพผู้ปกครอง รับจ้าง มีความสัมพันธ์ทางลบกับการวางแผนการดำเนินชีวิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักศึกษาที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับจ้างมีการวางแผนการดำเนินชีวิตไม่ดี ทั้งนี้เพราะผู้ปกครองประกอบอาชีพรับจ้าง ไม่เห็นความสำคัญของการวางแผนการดำเนินชีวิต เห็นว่าการเรียนเป็นเรื่องไม่จำเป็น และคิดว่าอาชีพรับจ้างสามารถหาเงินเลี้ยงครอบครัวได้ไม่จำเป็นต้องเรียนหรือต้องวางแผนชีวิต

ดังนั้นจะเห็นได้ว่านักศึกษาที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับจ้างมีความสัมพันธ์ทางลบต่อการวางแผนการดำเนินชีวิตของนักศึกษา สรุปได้ว่า อาชีพผู้ปกครอง รับจ้าง มีความสัมพันธ์ทางลบกับการวางแผนการดำเนินชีวิตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยชินวัตร จังหวัดปทุมธานี

3. ตัวแปรที่ส่งผลต่อการวางแผนการดำเนินชีวิตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยชินวัตร จังหวัดปทุมธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 3 ตัวแปรโดยเรียงลำดับจาก ตัวแปรที่ส่งผลมากที่สุด ไปหาน้อยที่สุด ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต (X17) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับบิดามารดา (X18) และอาชีพของผู้ปกครอง รับจ้าง (X12) ซึ่งอภิปรายได้ดังนี้

3.1. ลักษณะมุ่งอนาคตส่งผลต่อการวางแผนการดำเนินชีวิตของนักศึกษา เป็นอันดับหนึ่ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตดีทำให้มีการวางแผนการดำเนินชีวิตดี ทั้งนี้เพราะนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษาจะมีความคิดเป็นของตนเอง รู้จักการเลือกในสิ่งที่ตนชอบ สิ่งที่ดีตนถนัด มีความอดทนและตั้งใจเรียนเพื่อให้สำเร็จจบตามกำหนด รู้จักการประหยัดอดออม ปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสม รู้จักหน้าที่ของตนเอง รู้จักคิดและวางแผนก่อนทำเสมอ ปฏิบัติตนอยู่ในกรอบของความดี มีการวางแผนการประกอบอาชีพในอนาคต ดังนั้นลักษณะมุ่งอนาคตจึงส่งผลต่อการวางแผนการดำเนินชีวิตของนักศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เพิ่มสุข บินสะอาด (2546) ได้ศึกษาผลของการให้คำปรึกษากลุ่มตามทฤษฎีวิเคราะห์คุณลักษณะและองค์ประกอบที่มีต่อการวางแผนการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนปทุมคงคา กรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษากลุ่มตามทฤษฎีวิเคราะห์คุณลักษณะและองค์ประกอบ มีการวางแผนการศึกษาต่อเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยสามารถวางแผนการศึกษาต่อ ด้านการรู้จักและเข้าใจตนเอง มีความรู้และความเข้าใจข้อมูลการศึกษาต่อ สามารถตัดสินใจเลือกทางเลือกในการศึกษาต่อได้

3.2. สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับบิดามารดาส่งผลต่อการวางแผน การดำเนินชีวิตของนักศึกษาเป็นอันดับสอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักศึกษาที่มี สัมพันธภาพระหว่างบิดามารดาดีทำให้มีการวางแผนการดำเนินชีวิตดี ทั้งนี้เพราะครอบครัวเป็นสถาบันสังคมอันดับแรกและสำคัญที่สุด ที่มีอิทธิพลต่อการวางแผนการดำเนินชีวิตของนักศึกษา การที่บิดามารดาให้ความรักความห่วงใยต่อนักศึกษา ให้กำลังใจและไว้วางใจในการทำกิจกรรมของนักศึกษา เป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำทั้งในด้านการเรียนและด้านส่วนตัวกับนักศึกษา ก็ทำให้นักศึกษาเกิดความรู้สึกอบอุ่น มีความสุขในการดำรงชีวิต และสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่ผ่านเข้ามาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และถึงแม้ว่าตนเองจะไม่สามารถแก้ไขได้ก็อาจจะขอความช่วยเหลือจากบิดามารดาได้ ดังนั้นสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับบิดามารดาจึงส่งผลต่อการวางแผนการดำเนินชีวิตของนักศึกษา ซึ่งหน้าที่สำคัญของครอบครัวคือการให้ความรักความเข้าใจ การรับฟัง และยอมรับความคิดเห็น เหล่านี้จะส่งผลให้เด็กเกิดบุคลิกภาพทางสังคมที่ดี เห็นคุณค่าในตนเองและมีทักษะชีวิตที่ดี (วิณารัตน์ สุขดีและคณะ , 2559: 1426) สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นางลักษณ ปรีชาดิเรก (2546) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปรึกษาพูดคุยระหว่างมารดากับบุตรในครอบครัวไทย และพบว่า ความสัมพันธ์ทั่วไประหว่างครอบครัวกับบุตร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และพบว่า การทำกิจกรรมในวันหยุดร่วมกันของสมาชิกในครอบครัว มีผลต่อระดับการปรึกษาพูดคุยกับบุตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับ Anderson and Fleming (1987) ได้ทำการศึกษากระบวนการสร้างเอกลักษณ์แห่งตน (Ego Identity) ของนิสิตวัยรุ่นผลปรากฏว่าความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวในลักษณะที่แน่นแฟ้นจะเป็นการสร้างเอกลักษณ์แห่งตนของวัยรุ่น

3.3 อาชีพของผู้ปกครอง รับจ้างส่งผลทางลบต่อการวางแผนการดำเนินชีวิตของนักศึกษา เป็นอันดับที่สาม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักศึกษาที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับจ้างมีการวางแผนการดำเนินชีวิตดี ทั้งนี้เพราะนอกจากความลักษณะมุ่งอนาคตและความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษา กับ

บิดามารดาแล้ว การประกอบอาชีพของผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพรับจ้างส่งผลทางลบต่อการวางแผนการดำเนินชีวิตของนักศึกษา กล่าวคือ ผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพรับจ้างโดยส่วนมากจะมีรายได้น้อยจึงต้องการสนับสนุนให้นักศึกษาเรียนเพื่อเป็นการสร้างอนาคต แต่ถ้าผู้ปกครองมีรายได้น้อยก็ไม่สามารถส่งให้นักศึกษาเรียนได้ สิ่งเหล่านี้ล้วนแต่เป็นอุปสรรคของชีวิต แต่หากนักศึกษารู้จักการ รับผิดชอบ รู้จักหน้าที่ของตนเองก็จะส่งผลต่อตนเองและครอบครัว นำไปสู่วางแผนการดำเนินชีวิตที่ดีของนักศึกษา สอดคล้องกับพัชรินทร์ นินท์จันทร์, ทศนา ทวีคุณ, จริยา วิริยะสุกร และพิสมัย อรทัย (2554) ที่พบว่าบรรยากาศในครอบครัวและสถานะทางการเงินมีอิทธิพลทางตรงในทิศทางบวกต่อความแข็งแกร่งในชีวิตสูง ส่งผลให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้นด้วย สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Watson and Lindgren (1973) ที่ศึกษาพบว่าบิดามารดาผู้ให้แรงงาน ที่มีฐานะความเป็นอยู่ค่อนข้างต่ำจะเน้นให้ลูกเชื่อฟัง ใช้อำนาจบังคับตามคำสั่งและมีการทำโทษอย่างรุนแรงเมื่อเด็กทำผิด ในขณะที่บิดามารดาชนชั้นกลางจะเน้นการอบรมลูกในเรื่องความเป็นอิสระความสามารถซึ่งตนเองได้ การมีเหตุผลและการมีทักษะทางสังคม นอกจากนี้ในสถานการณ์แก้ปัญหา บิดามารดาที่มาจากครอบครัวชั้นต่ำ จะมีการวิพากษ์วิจารณ์ และเข้มงวดกับการทำงานของเด็กมาก และมีแนวโน้มที่จะแก้ปัญหาให้กับเด็กเองส่วนบิดามารดาชนชั้นกลางจะมีการชมเชยและสนับสนุนทำให้เด็กเกิดกำลังใจที่จะแก้ปัญหาด้วยตนเอง สำหรับพ่อแม่ในกลุ่มที่มีการศึกษาสูงหรือรายได้ดี โดยทั่วไปมักจะมีความรู้ความเข้าใจในการที่จะอบรมสั่งสอนบุตรให้มีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถใช้เป็นข้อมูลให้สถานศึกษา ผู้บริหาร อาจารย์ ผู้ปกครอง ทราบว่าตัวแปรที่ส่งผลการวางแผนการดำเนินชีวิตของนักศึกษา เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยสุด ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับบิดามารดาและอาชีพของผู้ปกครอง รับจ้าง เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนนโยบายในการพัฒนาการวางแผนการดำเนินชีวิตของนักศึกษา ตลอดจนใช้เป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารในการวางแผนการพัฒนาการวางแผนการดำเนินชีวิตของนักศึกษาต่อไป

2. จากการศึกษาพบว่า ตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคต ตัวแปรสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับบิดามารดา และตัวแปรอาชีพของผู้ปกครอง รับจ้าง สามารถพยากรณ์การวางแผนการดำเนินชีวิตของนักศึกษาได้ดี ดังนั้น ผู้ปกครองและผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญส่งเสริม ลักษณะมุ่งอนาคต สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับบิดามารดา อาชีพของผู้ปกครอง รับจ้าง เพื่อที่จะส่งผลการดำรงชีวิตทางครอบครัวและที่สถานศึกษาที่ดีต่อไป

3. สำหรับอาจารย์และผู้ปกครองควรให้ความรัก ความอบอุ่น และความใกล้ชิด คอยแนะนำหรือให้การเอาใจใส่ เพื่อที่จะเป็นการทำให้การวางแผนการดำเนินชีวิตของนักศึกษาดียิ่งขึ้นต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลการวางแผนการดำเนินชีวิตของนักศึกษาในสถานศึกษาอื่น ๆ บ้าง เช่น มหาวิทยาลัยศรีปทุม มหาวิทยาลัยรังสิต ที่มีนักศึกษาจำนวนมาก จะทำให้ได้ข้อมูลเพิ่มมากขึ้น เพื่อพัฒนาการวางแผนการดำเนินชีวิตให้ดียิ่งขึ้น เป็นต้น

2. ควรศึกษาปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนการดำเนินชีวิต เช่น รายละเอียดค่าใช้จ่าย ภูมิสำเนา นิสัยในการอุปโภคบริโภค เป็นต้น

3. ควรเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนการดำเนินชีวิตของนักศึกษาโดยวิธีอื่นร่วมด้วย เช่น การสัมภาษณ์ควบคู่ไปกับการใช้แบบสอบถาม เป็นต้น

4. ควรนำปัจจัยที่พยากรณ์ได้ดีที่สุด คือ ลักษณะมุ่งอนาคต ไปพัฒนาโดยใช้เทคนิคทางจิตวิทยา เช่น การปรับพฤติกรรม กิจกรรมกลุ่ม เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

- กาญจนา ศรีภาพสินธุ์. (2544). *การบริหารกิจการนักเรียน*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2544). *ครูกับการปลูกฝังจริยธรรม*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพุทธธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ทัศนาก ทอภักดี. (2551). *ความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยกับบุคลิกภาพของนิสิตปริญญาตรี*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพุทธธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- นงลักษณ์ ปรีชาดิเรก. (2546). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรักษาพฤติกรรมระหว่างมารดากับบุตรในครอบครัวไทย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ประชากรศาสตร์). บัณฑิตวิทยาลัย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นวลฉวี ประเสริฐสุข. (2558). *สื่อสารอย่างสร้างสรรค์เพื่อสร้างสุขในครอบครัว*. Veridian E-Journal, Silpakorn University. ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์และศิลปะ, 8 (2), 737-747
- ฝน แสงสิงแก้ว. (2543). *ความผูกพันรักใคร่ในครอบครัว*. วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย, 45(1), 5.
- พัชรินทร์ นินทจันทร์. (2558). *ความแข็งแกร่งในชีวิต: แนวคิด การประเมิน และการประยุกต์ใช้*. กรุงเทพฯ : โรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พัชรินทร์ นินทจันทร์ ทัศนาก ทวีคุณ จริยา วิทยะศุภกร และพิสมัย อรทัย (2554). *ความแข็งแกร่งในชีวิตและความเครียดของนักศึกษาพยาบาลโรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี*. วารสารการพยาบาลจิตเวชและสุขภาพจิต, 25(1), 1-13
- พรรณี สมศักดิ์. (2549). *ลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์จันทบุรี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, กรุงเทพมหานคร.
- เพิ่มสุข บินสะอาด. (2546). *ผลของการให้คำปรึกษากลุ่มตามทฤษฎีวิเคราะห์คุณลักษณะและองค์ประกอบที่มีต่อการวางแผนการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนปทุมคงคา กรุงเทพมหานคร*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร.
- วิจารณ์ พานิช. (2554). *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรีสฤษดิ์วงศ์.
- วินรัตน์ สุคติ และคณะ. (2559). *โมเดลเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายใน กรุงเทพมหานคร*. Veridian E-Journal, Silpakorn University. ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ และศิลปะ, 9(1), 1416-1429.
- รัชนิกร วงศ์จันทร์. (2555). *การบริหารการเงินส่วนบุคคล*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.
- ศุภลักษณ์ พงษ์พิงศ์สิทธิ. (2544). *สุขภาพจิตและพฤติกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มาจากครอบครัวหย่าร้าง ศึกษากรณี: โรงเรียนบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.
- สุภัทรา วังชากร. (2542). *การศึกษาอัตมโนทัศน์และการวางแผนการดำเนินชีวิตของคนพิการในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต (ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร.
- สุรินทร์ พิศสุวรรณ. (2555). *อาเซียน รู้ไว้ได้เปรียบแน่*. กรุงเทพฯ: อัมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง

องอาจ นัยวัฒน์. (2558). *การวัดประเมินผู้เรียนในโลกยุคใหม่ของการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21*. การอบรมเรื่อง การวัดประเมินคุณธรรมจริยธรรม (ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ-TQF). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

อรณาย บุนนาค. (2550). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสาขาวิชาภูมิศาสตร์ของนิสิตนักศึกษา ระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร.

ภาษาอังกฤษ

Anderson, S.A.; & W.M. Fleming. (1987). *Late Adolescent Identity Formation: Individuation From The Family of Origin*. Adolescence. Xxi (84), 785-796.

Baskin. (1968). *Higher Education*. New York: McGraw Hill Book Company.

Cogan, M. L. (1995). *"Studies of Teacher Behavior,"*. The Journal of Experimental Education. 26(116), 135-139.

Eysenck, J., Arnold, W., and Meili, R. (1972). *Encyclopedia of Psychology*. London: Search Press Limited.

Holtzman, H. W. (1965). *"Survey of Study Habits and Attitudes."*. New York: The Psychology Corporation.

Kast, F. E., & Rosenzweig, J. E. (1985). *Organization and management (4th ed.)*. New York: McGraw-Hill.

Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). *Determining Sample Size for Research Activities*. Educational and Psychological Measurement, 30(3), 607-610.

Koontz, H. and O'Donnell, C. (1976). *Management: A Systems and Contingency Analysis of Managerial Functions*. New York: McGraw-Hill.

Mischel, W. (1974). *"Processes in Delay of Gratification,"*. in L. Berkowitz Ed. Advances in Experimental Social Psychology. Vol. 7. New York: Academic Press.

Walker, S.N., Kerr, M.J., Pender, N. J. & Sechrist, K.R. (1990) *A Spanish version of the health-promoting lifestyle profile*. Nursing Research, 39, 268-273.

Watson. R.L. and Lindgren, H. C. (1973). *Psychology of the Child*. 3rd ed., New York: John Wiley & Son.